

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci **žalobce P. S.**, zastoupeného JUDr. Hanou Dlešítkovou, advokátkou, se sídlem Riegrova 16, Olomouc, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 17 Ca 156/2002 - 41 ze dne 23. 6. 2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 29. 7. 2002 byla zamítnuta žádost žalobce (dále jen „stěžovatel“) o plný invalidní důchod, neboť nesplnil podmínky § 38 zákona č. 155/1995 Sb. Své rozhodnutí odůvodnila posudkem posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Olomouci ze dne 10. 7. 2002, podle něhož stěžovatel není plně invalidní, protože jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti z důvodu nepříznivého zdravotního stavu poklesla pouze o 50 %.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel v souladu s tehdy platnou právní úpravou opravný prostředek ke Krajskému soudu v Ostravě, ve kterém namítá, že jeho stávající zdravotní stav mu nedovoluje vykonávat jeho původní zaměstnání - ostrahu u bezpečnostní služby, ani žádné jiné povolání. Necítí pravou část obličeje a hlavy, má stále bolesti hlavy a závratě. K tomu přistoupila okolnost, že mu při operaci byl ustřížen trojklaný nerv.

Proto se nechal vyšetřit v Ústřední vojenské nemocnici v Praze, kde bylo zjištěno, že nemůže vykonávat vůbec žádnou práci, další operace by byla riskantní. Proto se domnívá, že jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla o více než 66 % a splňuje proto zákonné podmínky pro přiznání plného invalidního důchodu.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 23. 6. 2003, č. j. 17 Ca 156/2002 - 41, opravný prostředek (žalobu) zamítl. V odůvodnění uvedl, že v řízení nebylo prokázáno, že by pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti u stěžovatele činil nejméně 66 %. Svá skutková zjištění opírá soud jednak o výpovědi a písemná podání stěžovatele, jednak o napadené rozhodnutí žalované ze dne 29. 7. 2002, o posudek posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) v Olomouci ze dne 10. 7. 2002 a dále o posudky posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“) v Hradci Králové ze dne 17. 1. 2003 a ze dne 11. 4. 2003.

Včas podanou kasační stížností brojí stěžovatel proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Ostravě. V ní kromě popisu svého zdravotního stavu namítá, že nebylo přihlédnuto k jeho vyšetření v Ústřední vojenské nemocnici v Praze a že se v posudku posudkové komise ministerstva vůbec nepromítá ustřížení trojklaného nervu. Dále namítá, že nebylo vyhověno jeho návrhu na vypracování znaleckého posudku. V doplnění kasační stížnosti uvádí, že podává kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a že jeho schopnost pracovat je prakticky nulová, neboť s jeho postižením by musel mít vytvořeny zvláštní pracovní podmínky.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Stěžovatel namítá důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle kterého lze namítat vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Namítaný důvod lze však podřadit i pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jenž spočívá v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soudu pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu pro nedostatek důvodů by mohla nastat pouze v případě, že by řízení před soudem trpělo nedostatkem skutkových zjištění, o něž soud opřel své rozhodovací důvody. Takovou vadou by mohlo být, pokud by soud opřel své rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, popřípadě zjištěné v rozporu se zákonem, nebo by pominul některé rozhodné skutečnosti, které byly v řízení prokázány, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny. Skutkové zjištění by mohlo být vadné též za situace, kdy v hodnocení důkazů je z hlediska závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, případně věrohodnosti logický rozpor. Za jinou vadu řízení, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí, by mohl být považován postup soudu, v jehož důsledku by za podklad rozhodnutí soudu byl vzat neúplný či nepřesvědčivý posudek posudkové komise ministerstva ve věci rozhodného zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání rozhodnutí správního orgánu (žalované). V daném případě oba důvody směřují k nesprávně

zjištěnému skutkovému stavu (zdravotního stavu stěžovatele), a to jednak v řízení před správním orgánem (žalovanou) a dále v řízení před soudem.

Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, nebo je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Způsob posouzení a procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoví prováděcí předpis. Tímto předpisem je vyhláška č. 284/1995, kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, která v příloze č. 2 obsahuje procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, Ministerstvo práce a sociálních věcí posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

K námitce nesprávného zjištění skutkového (zdravotního) stavu stěžovatele Nejvyšší správní soud konstatuje, že posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise ministerstva; pokud tento posudek není ve svém obsahu úplný a svými závěry přesvědčivý, opatří si znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství.

Zásadní význam pro soudní rozhodnutí tak má posudek posudkové komise ministerstva. Proto musí z něho vyplývat, že komise se řídila § 1 odst. 2 a § 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, nebo-li zasedala ve stanoveném složení, zda a jak přihlédla při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti k výsledkům vlastního šetření, zda a jak vycházela z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu posuzovaného. Posudek musí konečně obsahovat posudkový závěr o zdravotním stavu posuzovaného a v případě dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu i zdravotní postižení, které je jeho příčinou (§ 6 odst. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.) a míru poklesu schopnosti jeho soustavné výdělečné činnosti vyjádřenou v %.

S tím souvisí skutečnost, že při vypracovávání posudku vystupuje do popředí požadavek úplnosti a přesvědčivosti posudku a nezbytnost přesné formulace posudkových závěrů, odpovídající zákonem vymezeným pojmům. Úplnost spočívá v tom, že se komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi podle zákona č. 155/1995 Sb. a vyhlášky č. 284/1995 Sb. a požadavek přesvědčivosti splňuje posudek obsahující náležité zdůvodnění posudkových závěrů.

Není v možnostech soudu, aby posoudil věcnou správnost posudku (zdravotní stav stěžovatele). Proto se přezkumná činnost soudu musí omezit na přezkum výše uvedených formálních náležitostí posudku, zejména pak jeho úplnosti a přesvědčivosti. Vykazuje-li posudek nedostatky těchto náležitostí, uloží soud posudkové komisi jeho doplnění či může ustanovit znalce z příslušného oboru a odvětví zdravotnictví. Nevzbuzuje-li naopak obsah posudku pochybnosti o své úplnosti, správnosti a přesvědčivosti, není důvodu pro doplnění dokazování ustanovením znalce z oboru zdravotnictví.

Ze soudního spisu bylo zjištěno, že krajský soud rozhodoval na základě posudku posudkové komise ministerstva ze dne 17. 1. 2003. Podle něj byl stěžovatel k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované jen částečně invalidní. V jeho případě šlo o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 33 %, nedosahoval však 66 % odpovídajících plné invaliditě a nešlo ani o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek. Zdravotní stav pro jednání komise byl doložen zdravotní dokumentací ošetřujícího praktického lékaře v Olomouci, nálezem neurologickým Centra pro léčbu bolesti při NCH klinice FN Olomouc, nálezem psychiatrickým a psychologickým vyšetřením. Posudková komise stanovila procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kapitoly VI, odd. A, položky 2, písm. d) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. na 50 % a konstatovala, že pro užití § 6 odst. 4 této vyhlášky (procentní zvýšení horní hranice o 10 %) nebyly zjištěny posudkově významné skutečnosti. Při tomto zdravotním stavu může stěžovatel vykonávat psychicky nenáročnou, lehkou fyzickou práci bez nošení a zvedání těžkých břemen, s možností změny pracovní polohy, bez práce ve vynucených polohách, bez dlouhých pochodů (v nerovném terénu) a stání, bez nadměrného přetěžování dolních končetin, v klimaticky vhodném prostředí s možností dodržování pravidelné životosprávy, bez nočních směn a práce ve výškách.

V podání ze dne 17. 2. 2003 v řízení před krajským soudem se stěžovatel vyjádřil k tomuto posudku a uvedl, že trvá na své žalobě, že opět nebylo zohledněno ustřížení trojklaného nervu. Poukazuje v něm na to, že komise úplně přehlédla, že si již po dvou třech hodinách musí jít lehnout k odpočinku na 45 minut. Posudek byl podle něj vypracován od zeleného stolu, opírá se výhradně o zdravotnickou dokumentaci. V poslední době upadl do bezvědomí a při poslední této události si zlomil levou ruku.

Vzhledem k těmto námitkám stěžovatele si krajský soud vyžádal doplnění posudku. Nového jednání posudkové komise byl účasten i stěžovatel. V doplnění posudku ze dne 11. 4. 2003 posudková komise setrvala na svém původním posudkovém závěru. Komise se zabývala i námitkami ohledně postižení trojklaného nervu (trigeminu). Učinila v tomto směru závěr, že nejde o charakteristickou neuralgii trigeminu záchvatového charakteru s pauzami klidu, proto i terapie používaná při tomto onemocnění je problematická a nemocného přesunula do péče psychologů a psychiatrů.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že posudková komise se dostatečně vypořádala se všemi okolnostmi, které stěžovatel uplatňoval v průběhu řízení o žalobě (opravném prostředku). Ztotožňuje se s názorem krajského soudu, že posudek včetně jeho doplnku je úplný, přesvědčivý, podrobně odůvodněný, byl vypracován v řádném složení komise za přítomnosti odborného lékaře, podle stěžovatelova rozhodujícího zdravotního postižení. Neshledal důvod pro další znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství.

Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se při určování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti vychází mj. ze zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření. V tomto ohledu posudek nevzbuzuje pochybnosti (vyšel z výše uvedených vyšetření neurologů, specialistů na chronické bolesti, psychiatrů a psychologů); stěžovatel polemizuje s posudkovým hodnocením, které procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovilo na 50 %; tento závěr však přináleží posudkovým lékařům a názor jiného, byť zdravotnického zařízení či pracoviště (ve stěžovatelově případě mělo jít o vyšetření z Ústřední vojenské nemocnice v Praze), není pro tento posudkový nález směrodatný. Charakter stěžovatelova postižení a jeho vliv na schopnost výdělečné činnosti

byl jasně v posudku komise Ministerstva práce a sociálních věcí doložen. Proto existence vyšetření v Ústřední vojenské nemocnici v Praze (stěžovatel ostatně blíže nikde neuvádí, co bylo předmětem tohoto vyšetření a kdy mělo proběhnout) samo o sobě pro posudkový závěr nemohlo mít zásadní význam.

Za této situace, podle názoru Nejvyššího správního soudu, není důvodu pochybovat o správnosti závěrů posudkové komise a krajský soud proto nepochybil, jestliže z nich vycházel a posléze jako zákonné důvodně potvrdil přezkoumávané rozhodnutí žalované, jímž byla stěžovateli zamítnuta žádost o plný invalidní důchod.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl, shledav ji z výše uvedených důvodů nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s., když stěžovatel ve věci úspěšný nebyl a žalovaná sice ve věci úspěšná byla, avšak zákon jí právo na náhradu nákladů nezavedl.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 22. dubna 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu